

Sygn. akt VIII U 1484/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy H. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 czerwca 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od czerwca 2014 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 1481/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), podtrzymał treść prawomocnej decyzji z 10 marca 2011r., którą odmówiono ubezpieczonemu H. B. prawa do wcześniejszej emerytury z powodu nieudokumentowania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania spornego świadczenia. Podniósł, że w związku z likwidacją zakładu pracy niemożliwym jest uzyskanie dokumentacji potwierdzającej prace w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów w sprawie, zatem brak podstaw prawnych do zmiany prawomocnej decyzji.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy ustalił:

Ubezpieczony H. B. urodził się (...)

W dniu 18 listopada 2010r. złożył pierwszy wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, w wyniku którego organ rentowy decyzją z dnia 10 marca 2011r. odmówił mu prawa do spornego świadczenia. ZUS w uzasadnieniu decyzji wskazał, iż z posiadanej dokumentacji nie można był jednoznacznie stwierdzić faktycznie zajmowanego stanowiska pracy w trakcie zatrudnienia w (...) Fabryce (...) w związku z czym żaden okres pracy nie został uznany za pracę wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 3 czerwca 2014r. ubezpieczony wniósł kolejny wniosek, a w wyniku jego rozpoznania ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony ukończył 60 lat z dniem 15.11.2010r., nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 1.1.1999r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat.

Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach ZUS, na podstawie świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w (...) Fabryce (...):

- od 27 września 1982r. do 30 maja 1983r. na stanowisku oczyszczacz konstrukcji
- od 9 czerwca 1983r. do 16 stycznia 1985r. – śrutowacz
- od 7 lutego 1985r. do 17 marca 2000r. – brygadzysta śrutowacz

Za pierwszy z ww. okresów ubezpieczony legitymuje się świadectwem pracy z 31 maja 1983r., oraz świadectwem pracy w warunkach szczególnych z dnia 17 marca 2000r., w którym określono, iż w okresie od 27 września 1982r. do 30 maja 1983r. wykonywał on pracę śrutowacza wymienioną w dziale III, poz. 80, pkt 4 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 M.. G.. i E.. z dnia 12 sierpnia 1983r., w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach. Ponadto, ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy za drugi z powyższych okresów, oraz świadectwo pracy z 17 marca 2000r. za cały okres zatrudnienia w (...) S.A. z adnotacją o wykonywaniu przez niego pracy śrutowacza od 9.06.1983r. do 17.03.2000r.

ZUS nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia w Hucie 1 MAJA w G. w okresie od 5.11.1977r. do 19.07.1982r. na stanowiskach nagrzewacz, kowal, suwnicowy.

Przedmiotem działalności (...) Fabryka (...) była produkcja i dystrybucja konstrukcji stalowych, elementów tj. zsypy, zbiorniki, do elektrowni i innych zakładów na terenie Polski i jak i Europy.

Sąd ustalił, na podstawie zeznań świadków i odwołującego, że praca ubezpieczonego polegała na oczyszczaniu konstrukcji stalowych z rdzy w specjalnie do tego przystosowanym pomieszczeniu – komorze, przy użyciu śrutu metalowego pod ciśnieniem. Pracownicy do wykonywania tej pracy zakładali specjalne skafandry oraz hełmy z nadmuchiwanym powietrzem. Odzież ta nie chroniła jednak przed zapyleniem czy olejem, który ściekał po ściankach hełmu. W oddziale śrutowni pracowało przeważnie 3 pracowników, przy czym co godzinę następowała zmiana osobowa, tak by zawsze jeden z pracowników obserwował stan pozostałych-asekurował. Z powodu specyficznych warunków pracy stanowisko śrutowacza przyjmowano niechętnie, dlatego też zdarzało się, iż pod nieobecność któregoś z pracowników zastępstwo pełnił pracownik fabryki z innego działu, np. malarz. W lutym 1985r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki brygadzysty w związku ze śmiercią dotychczas pełniącego te obowiązki pracownika. Wraz z powierzoną funkcją odwołującemu przybyło obowiązków w zakresie odpowiedzialności za sprzęt, wykonaną pracę i bezpieczeństwo członków brygady. Nie zmieniły się jednak dotychczasowe warunki pracy, gdyż nadal w pełnym wymiarze czasu pracy oczyszczał konstrukcje stalowe.

Ubezpieczony wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Z racji pracy w warunkach szczególnych odwołujący dostawał dodatek finansowy, posiłki regeneracyjne, mleko. Dodatek za prace w warunkach szczególnych kształtował się w granicach 335 zł/godzinę w okresie 1989-1991, a w późniejszym czasie 1zł do każdej godziny pracy.

Sąd ustalił na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej, iż H. B. przebywał na zasiłkach chorobowych w okresie od 1983r. do 1997r. łącznie ok. 50 dni. Przerwy w zatrudnieniu wynikały z faktu, iż ubezpieczony bez zgody przełożonego przedłużał urlop wypoczynkowy podczas wyjazdów do rodziny na M., co skutkowało rozwiązaniem z nim pracy w trybie dyscyplinarnym z powodu porzucenia miejsca pracy, a następnie po wyjaśnieniach przywracano go do ponownie do pracy .

Zatrudnienie ubezpieczonego ustało nagle, z chwilą upadłości zakładu masowo zwolniono wszystkich pracowników, co skutkowało szeregiem zaniedbań w zakresie precyzyjnego określenia charakteru pracy pracowników, niewydaniem świadectw pracy w warunkach szczególnych, a w końcu zagubieniem lub zniszczeniem akt osobowych- jak w przypadku odwołującego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego dołączonych do akt niniejszej sprawy; zeznań świadków C. C. i H. C. (1) (nagranie rozprawy z dnia 2 września 2014r.) oraz wyjaśnień odwołującego (nagranie rozprawy z dnia 30 grudnia 2014r. płyta – 40 a.s.) a także na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej odwołującego (k. 36 a.s.) i świadectwa pracy świadka H. C. (k. 13 a.s.).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków. W spornym okresie świadek C. C. pracował razem z ubezpieczonym w tym samym zakładzie - na stanowisku elektryka, a świadek H. C. w tym samym oddziale, na tożsamym stanowisku. Stąd też Sąd uznał, iż posiadali oni wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Zeznania świadków uzupełniają wzajemnie. Nadto w pełni korespondują z twierdzeniami ubezpieczonego.

Akta osobowe odwołującego prawdopodobnie uległy zniszczeniu, stąd niemożliwym było ustalenie miejsca ich przechowywania.

Sąd ograniczył postępowanie do ustaleń faktycznych dotyczących okresu zatrudnienia w (...), z uwagi, iż tylko w tym zakresie ubezpieczony przedłożył nowe dowody w postaci zeznań świadków, nadto okres ten był wystarczająco długi do poczynienia ustaleń dotyczących spełnienia przez odwołującego warunków stażowych. Tym samym Sąd pominął okres pracy ubezpieczonego w HUCIE 1 MAJA, gdyż okres ten wynosił jedynie 3 lata, a ubezpieczony w tym okresie wykonywał także pracę kierowcy.

Sąd Okręgowy zważył:

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie zaliczył do takiej pracy żadnego okresu zatrudnienia w (...) Fabryce (...). Okresami spornymi w przedmiotowej sprawie pozostawały zatem okresy zatrudnienia od 27 września 1982r. do 30 maja 1983r., od 9 czerwca 1983r. do 16 stycznia 1985r. i od 7 lutego 1985r. do 31 grudnia 1998r. na stanowiskach oczyszczacz konstrukcji, śrutowacz, brygadzysta śrutowacz.

ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu powyższych okresów zatrudnienia gdyż ubezpieczony nie udokumentował iż w tym okresie wykonywał prace w warunkach szczególnych, zwłaszcza nie przedłożył świadectw pracy w warunkach szczególnych.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony w okresie spornym, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział III, poz. 80 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. tj. śrutowanie wewnątrz komór.

Postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony wykonywał taką pracę w spornym okresie zatrudnienia w (...), której przedmiotem działalności była produkcja różnego rodzaju elementów konstrukcji stalowych.

Takiemu charakterowi pracy nie przeczy brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych, gdyż fakt wykonywania pracy w warunkach szczególnych został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą dowodów z przesłuchania świadków.

Zaznaczyć należy, iż postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Należy również podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko, jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa

bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Ponadto, Sąd nie miał wątpliwości, iż praca wykonywana przez odwołującego była praca w warunkach szczególnych, wymagająca specjalnej odzieży ochronnej i wykonywaną w zamkniętej komorze. Świadczy również o tym okoliczność wypłacania przez pracodawcę dodatku do wynagrodzenia z tytułu pracy w warunkach szczególnych, posiłków regeneracyjnych i mleka.

Zdaniem Sądu, wykonywanie przez odwołującego funkcji brygadzysty także nie wpływało na charakter, stałość i pełnowymiarowość czasu pracy, gdyż funkcja ta wiązała się przede wszystkim ze zwiększeniem zakresu odpowiedzialności za podporządkowanych pracowników i sprzęt, lecz nie zmieniała jego stanowiska pracy- trybu pracy. Ubezpieczony dalej wykonywał tę samą pracę, nie wykonując przy tym żadnych czynności administracyjnych.

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, po wyłączenie ze spornego okresu zatrudnienia okresów zasiłków chorobowych w wymiarze ok. 50 dni.

Wobec spełnienia przez H. B. wszystkich warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od czerwca 2014r. – tj. od miesiąca złożenia wniosku.

SSO Jolanta Łanowy